

КАМПУС 4
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ

СТУДИСКА ПРОГРАМА

МЕЃУНАРОДНО ПРАВО И МЕЃУНАРОДНИ ОДНОСИ

Трет циклус на тригодишни студии
180 ЕКТС
(2023/2024)

1. Структура на студиската програма согласно правилникот за организирање на докторски студии на единицата, број на предвидени предмети и стекнати кредити, како и број на кредити стекнати со изработката на докторскиот труд

СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА ЗА ТРЕТ ЦИКЛУС НА СТУДИИ –
ДОКТОРСКИ СТУДИИ ОД ПОЛЕТО НА ПРАВНИТЕ НАУКИ ОД ОБЛАСТА НА
МЕЃУНАРОДНО ПРАВО И МЕЃУНАРОДНИ ОДНОСИ

Табела 4.1. Распоред на предмети/активности по семестри и години на студии

СТРУКТУРАТА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ					
семестар	Реден број или код	Назив на предмет/активност	Број на ЕКТС кредити		Припадност на предмет/активност согласно ЗВО
			Задолжителни предмети/активности	Изборни предмети	
ПРВ семестар	4PF300122	Методологија на научно истражувачката работа	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.4 предавања и друг вид на комуникациски активности
	4PF351022	Меѓународно јавно право	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.4 предавања и друг вид на комуникациски активности
	табела 4.2	Изборен факултетски предмет од табела 4.2.		5 ЕКТС	ч. 136, ст.18, т.1 организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви
	табела 4.2	Изборен факултетски предмет од табела 4.2.		5 ЕКТС	ч. 136, ст.18, т.1 организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви
ВКУПНО:			30 ЕКТС		

ВТОР семестар	4PF351122	Геополитика на меѓународните односи	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.4 предавања и друг вид на комуникациски активности
	4PF351222	Европската Унија во меѓународните односи	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.4 предавања и друг вид на комуникациски активности
	табела 4.2	Изборен факултетски предмет од табела 4.2.		5 ЕКТС	ч. 136, ст.18, т.1 организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви
	4PF351322	Подготовка на пилот истражувачки труд	5 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.2 организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви
ВКУПНО: 30 ЕКТС					
ТРЕТ семестар	4PF351422	Презентација на пилот истражувачки труд	30 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.2 независен истражувачки проект под менторство (докторски проект)
ВКУПНО: 30 ЕКТС					
ЧЕТВРТИ семестар	4PF351522	Подготовка и поднесување на пријава за тема на докторски труд и истражување	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.6 изработка на докторски труд врз основа на докторскиот проект
	4PF351622	Учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд, што се потврдува со сертификати за учество	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.5 учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд, што се потврдува со најмалку еден сертификат за учество
	4PF351722	Објавувањето на труд референтна научна публикација во	10 ЕКТС		ч. 136, ст.13 ВО установа нема да дозволи одбрана на докторски труд на кандидат кој пред одбраната на докторскиот труд нема објавено два

					труда во референтна научна публикација ч. 136, ст.18, т.5 објавување во референтни научни публикации и активно учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд
ВКУПНО: 30 ЕКТС					
ПЕТТИ семестар	4PF351822	Меѓународна мобилност најмалку еднонеделен престој	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.3 меѓународна мобилност, најмалку еднонеделен престој
	4PF351922	Учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд, што се потврдува со сертификати за учество	10 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.5 учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд, што се потврдува со најмалку еден сертификат за учество
	4PF352022	Објавување на труд референтна научна публикација	10 ЕКТС		ч. 136, ст.13 Во установа нема да дозволи одбрана на докторски труд на кандидат кој пред одбраната на докторскиот труд нема објавено два труда во референтна научна публикација ч. 136, ст.18, т.5 објавување во референтни научни публикации и активно учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд
ВКУПНО: 30 ЕКТС					

ШЕСТИ семестар	4PF352122	Јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект	30 ЕКТС		ч. 136, ст.18, т.6 јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект
ВКУПНО: 30 ЕКТС					

Табела 4.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	ЕКТС	Научна област на која му припаѓа изборниот предмет
1.	4PF352222	Институционален и правен поредок на Европската унија	1	5	
2.	4PF352322	Меѓународно еколошко право	1	5	
3.	4PF352422	Меѓународно хуманитарно право	2	5	
4.	4PF352522	Меѓународно право за правата на човекот	2	5	
5.	4PF352622	Наворешна, безбедносна и одбранбена политика на Европската Унија	1	5	
6.	4PF352722	Меѓународно трговско право	1	5	
7.	4PF350322	Политики на одржлив развој	1	5	
8.	4PF350222	Право на меѓународните организации	1	5	
9.	4PF340322	Простор на слобода, правда и безбедност во Европската Унија	2	5	
10.	4PF352822	Современи полиитчки системи	1	5	
11.	4PF352922	Меѓународни економски односи	2	5	
12.	4PF330622	Меѓународно казнено право	2	5	
13.	4PF310722	Алтернативно решавање на спорови	2	5	
14.	4PF330822	Транснационален организиран криминал и корупција	1	5	
15.	4PF353022	Дипломатско и конзуларно право	2	5	

2. Предметни програми

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно казнено право			
2.	Код	4PF330622			
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен Факултет – катедра по казнено право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет			
6.	Академска година / семестар	Прва година, втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Олга Кошевалиска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Цел на програмата по Меѓународно казнено право е да ги продлабочи знаењата на докторантите за меѓународните аспекти на казненото право. Меѓународната компонента е сè поинтензивна поради потребата од меѓудржавна соработка во казнената област, потенцирана со порастот на транснационалниот криминал (тероризам, перење пари, царински деликти, банкарски и финансиски трансакции). Ова е особено важно по отворањето на границите и слободниот проток на луѓе, капитал и стоки. Преку овој предмет докторантите ќе ги прошират своите познавања за меѓународното казненото право, ќе проблематизираат прашања кои се актуелно и ќе истражуваат тековни дилеми врзани за меѓународната соработка во кривичната материја. По совладување на овие концепти се преминува кон совладување на меѓународната компонента преку совладување на содржината на меѓународно правната помош односно екстрадиција, трансфер на кривична постапка, признавање на странски казнени пресуди, „мала“ казнено прана помош и сл. Понатаму, во контекст на најактуелните случувања ќе го работиме азилот од кривично-правен аспект, границите на јурисдикција на државите, меѓународната соработка преку телата ЕВРОПОЛ, Интерпол и ЕВРОПРАВДА, и конечно Меѓународниот кривичен суд.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Поим и предмет на меѓународното казнено право, Начело на законитост во МКЗ Репресивна власт на државата Граници на јурисдикција на државата Меѓународен кривичен суд Меѓународни кривични дела Азил Инструменти на казнено – правна помош во кривичната материја Екстрадиција и европски налог за апсење Признавање и извршување на странски казнени пресуди Трансфер на казнената постапка Трансфер на осудени лица Мала казнено – правна помош</p>				

	Меѓународна казнена евиденција Меѓународна полициска соработка Меѓународна судска соработка и Европски Јавен обвинител			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и колоквиуми: консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	2*15+2*15+2*15+15+45=150		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 2 часа = 30 часа	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 2 часа = 30 часа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		Кошевалиска, О., Максимова Е.	Меѓународно казнено право - учебник	УГД	2020	

	.	В.Камбовски	Меѓународно казнено право	Просветно дело	1998
	.	А.Касезе	Меѓународно кривично право	Просветно дело	2009
	.		Закон за меѓународна соработка во кривична материја		
	.	Kosevaliska, Olga and Nikodinovska Krstevska, Ana	<i>Migration and Asylum Policy System: the case of Republic of Macedonia.</i> In: Migration and asylum policies systems. Challanges and perspectives.	Editoriale Scientifica, Napoli,	2020
	.	Valsamis Mitsilegas	EU Criminal Law	Hart	2009
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Kosevaliska, Olga and Tusevska, Borka and Nikodinovska Krstevska, Ana	<i>Migration crisis: Macedonia at crossroads.</i> In: Migration at sea. International Legal Perspectives and Regional Approaches.	Giannini Editore, Naples, Italy,	2016
	2.	Kosevaliska, Olga and Ivanova, Elena	<i>North Macedonia's policy responses to migration and asylum in the era of COVID-19.</i>	Queen Mary, School of Law, London United Kindom	2020
	3.	Kosevaliska, Olga	<i>Establishing the necessary framework for international cooperation in criminal matters – the case of Republic of N. Macedonia</i>	University of Salerno, Italy	2020

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно еколошко право			
2.	Код	4PF352322			
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Гоце Делчев – Штип, Правен факултет, Катедра по меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања од правото			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на курсот е да ги запознае студентите со главните теми на меѓународното еколошко право и изучување на фундаменталните принципи. Процесот на донесување, главните актери, постапката за спроведување и усогласеност на изворите на меѓународното еколошкото право. Како течат преговорите за мултилатерални договори за животна средина, засновани на тековните правни предизвици содржани во меѓународните акти за животна средина. Да ја проучат и критички да пристапат кон секторската меѓународна заштита на животната средина.				
11.	Содржина на предметната програма:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опфат на меѓународното еколошко право 2. Развој на меѓународно еколошко право 3. Извори на меѓународното еколошко право 4. Принципи на меѓународното еколошко право 5. Глобални актери со важност за меѓународното еколошко право 6. Меѓународна заштита на видовите и екосистемите 7. Меѓународна заштита на загрозени видови 8. Заштита на морињата и редукација на риболов 9. Меѓународна правна рамка за климатски промени и осиромашување на озонот 10. Генетски модифицирани организми; Храна и земјоделство; Извоз на токсични хемикалии 11. Војна и животната средина 12. Нуклеарни материјали и нуклеарни несреќи 				

	13. Меѓународна заштита на шумите 14. Меѓународна заштита на подземни и површински води 15. Трговија со опасен отпад (електронски отпад, бродоломи, загадување од пластика)			
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+30+105 = 180 часа /неделно		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	35 часа
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	35 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 поени
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 поени
	17.3.	Активност и учество		20 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Pierre-Marie Dupuy, Jorge E. Viñuales	International Environmental Law Second Edition	Cambridge University Press	2018
	2.	Philippe Sands, Jacqueline Peel, Ruth MacKenzie	Principles of International Environmental Law Fourth Edition	Cambridge University Press	2018
3.					
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Агата Вен Ланг	Право на животна средина	Ars Lamina	2018
	2.	Elizabeth Fisher	Environmental Law: A Very Short Introduction	Oxford University Press	2011
3.					

Прилог бр. 3	Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Политики на одржлив развој		
2.	Код	4PF350322		
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитете „Гоце Делчев,, Штип Правен факултет		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет		
6.	Академска година / семестар	Прва година, прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Доцент д-р Јорданка Галева		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку изучувањето на овој предмет студентите ќе се запознаат со основните теории за развојот; политиките за развој; и со различните фактори кои влијаат на развојот. Посебен осврт во изучувањето на развојот ќе биде даден на одредени фактори, кои не се економски, а се од витално значење за развојот на државите. Преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе се стекнат со теоретски знаења, со актуелните политики за развојот општо и конкретно на одржливиот развој, како и со способност да го интерпретираат развојот на државите преку различни индикатори и фактори.			
11.	Содржина на предметната програма: Предметот Политики на одржлив развој има за цел да овозможи продлабочено изучување на развојот земајќи во предвид повеќе индикатори како што се: бројност на населението, човекови и малцински права и слободи, пристап до чиста вода, енергетски ресурси, вооружување итн. Сите овие индикатори ќе бидат изучувани од аспект колку придонесуваат до одржлив развој на државите и на глобално ниво. Во таа насока: населението ќе биде изучувано од аспект на неговата бројност и трендот миграција; човековите права и слободи преку теоријата на Амартија Сен; малцинските права во насока на тоа колку мултикултурализмот придонесува кон развојот на едно општество, со посебен осврт на теоријата за етноразвој на Ставенхаген и Хетне; водата и енергетските ресурси ќе бидат проучени од аспект на основни потреби на денешницата (пример со Израелците и Палестинците); вооружувањето како инструмент на развој на моќ на државата. Поделба на содржината по тематски единици: 1. Дефинирање и еволуција на концептот одржлив развој; 2. Теории за одржлив развој; 3. Меѓународни конференции и акти на одржлив развој; 4. Политики на одржлив развој; 5. Економски фактори и социјални фактори за мерење на развојот; 6. Населението како фактор за развој и феноменот миграција; 7. Човековите права и слободи (теоријата на Амартија Сен); 8. Етноразвој (видувањата на Ставенхаген и Хетне); 9. Придонес на малцинските права и мултикултурализмот за развојот на општеството;			

	10. Водата и енергетските ресурси како фактори за развој; 11. Вооружувањето како индикатор за развој (за моќта на државите); 12. Политики и стратегии на одржлив развој во Република Македонија.					
12.	Методи на учење: интерактивни предавања и презентации					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бода		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода		
	17.3.	Активност и учество		20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување		Присуство на $\frac{3}{4}$ од часовите на предавање и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маргарита М. Матлиевска	Одржлив развој нова глобална парадигма	Маргарита М. Матлиевска	2011
		2.	Michele A. Paludi	Human Development in multicultural context	Pearson Education Inc	2002
3.		Katie Willis	Theories and practice of development	Routledge	2011 2nd edition	

		4.	Anuradha Kumar	Human rights and sustainable development	Sarup&Sons	2006
		5.	Amartya Sen	Development as freedom	Anchor Books	2000
		6.	Rodolfo Stavenhagen	The ethnic question, conflicts, Development and Human rights	The United Nation University	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ден Сенор, Сол Сингер	Нација во подем, приказна за економското чудо на Израел	Арс Ламина	2011
		2.	Raymond Apthorpe and Andras Krahl, (edited by)	Development studies: critique and renewal	Leiden: E J Brill	1986
		3.	Руперт Ходер	Развојна географија	Просветно дело	2009
		4.	Државен завод за статистика на РМ	Цели на одржлив развој 2019	Државен завод за статистика	2019
		5.	Симона Огненовска; Алека Папа	Суштествена вклученост на граѓанските организации во „целите на одржлив развој,, на ОН. Дали земјите од Западен Балкан заостануваат	МЦМС	2017
		6.	Ronald Inglehart; Christina Welzel	Modernization, cultural change and democracy. The human development sequence	Cambrigdge	2007
		7.	Peter Uvin	Human rights and development	Kimarian press	2004
		8.	Џон Бејлис, Стив Смит, Патриша Овенс	Глобализацијата на светската политика, вовед во меѓународните односи	Табернакул	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	Алтернативно решавање спорови			
2.	Код	4PF310722			
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен Факултет при УГД, Катедра за граѓанско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година,втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	д-р Игор Камбовски, редовен професор д-р Милица Шутова, вонреден професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен втор циклус на студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма по предметот Алтернативно решавање спорови е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни цели на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните институти на алтернативното решавање на спорови, како и да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со алтернативното решавање на спорови. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по алтернативно решавање на спорови ќе ги обработи теоретските аспекти на алтернативното решавање на спорови, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на процесноправните норми.				
11.	Содржина на предметната програма: Зголемениот број на парнични постапки пред судовите во Република С. Македонија и воопшто пред судовите на поголемиот број држави во светот, го актуелизира прашањето за можностите за примена на други методи за решавање на споровите и нивно доверување на решавање на недржавни тела. Предметот алтернативно решавање на спорови се занимава со проучување на алтернативните начини на решавање на споровите наспроти судењето од страна на државни органи – судови. Станува збор за повеќе алтернативни методи за решавање на спорвите како мирење (медијација, посредување) арбитража и сл. Во рамките на наставната програма ќе се проучуваат карактеристиките на алтернативните начини на решавање на споровите, при што ќе се укажува на позитивните страни на овие начини на решавање на споровите, во однос на судењето, но и на нивните недостатоци и слабости.				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	$2*15+2*15+2*15+15+45=150$			
15.		15.1.	Предавања- теоретска настава.		30

	Форми на наставните активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење - задачи	40	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30	
	17.3.	Активност и учество		70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Собрание на РСМ	Закон за медијација	Службен весник број: 294/2021
		2.	Собрание на РСМ	Закон за меѓународна трговска арбитража	Сл. Весник на Р.Македонија бр.39/06
		3.	В. Камбовски	Судско право	2 Август – Штип
		4.	Д. Јанићијевиќ	Арбитража	Правни факултет-Ниш
		Т. Дескоски	Меѓународна трговска арбитража	Правен факултет Скопје	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
1.	Г. Кнежевиќ, В. Павиќ	Арбитража и АДР,	Правни факултет, Београд	2009	

		2.	Александар.С, Мојашевић.,	Економска анализа алтернативног решавања грађанскоправних спорова	Докторска дисертација- Београд	2012

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научно- истражувачка работа				
2.	Код	4PF300122				
3.	Студиска програма	Политички науки- Политички системи, Европско право и европски интеграции, Казнено право, Меѓународно право и меѓународни односи				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за правни и правно-политички науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет				
6.	Академска година / семестар	Прва / I	7.	Број на ЕКТС кредити	10	
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев, Проф. д-р Страшко Стојановски				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Методологија на научно- истражувачката работа. Оспособување на студентите за научно- истражувачка работа преку продлабочено запознавање со основните методи и техники на истражување во Општествените науки.					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методологија на општествени истражувања - Квалитативен пристап - Набљудување - Интервју - Анализа на документи - Проучување на случај - Квантитативен пристап - Анкета - Обработка на податоци и статистички техники - Истражувачки дизајн или Скица - Анализа на податоци од квалитативен и квантитативен пристап - Изготвување на истражувачки извештај 					

12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Семинарска работа, Консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14.	Распределба на расположивото време	$4*15+4*15+3*15+45+90=270$		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	В. Лоренс Њуман	Општествено истражувачки методи	Просветно дело	2009
	2.	Џенет Батолф Џонсон Х. Т. Рејнолдс Џејсон Д. Мајкоф	Истражувачки методи на политичката наука	Академски печат	2009

		3.	Jean-Frédéric Morin, Christian Olsson, and Ece Özlem Atikcan (ed.)	Research Methods in the Social Sciences: An A-Z of key concepts	Oxford University Press	2021
	22.2.	Ред. број				
		1.	Peter Cane and Herbert Kritzer	The Oxford Handbook of Empirical Legal Research	Oxford University Press	2010
		2.	Dawn Watkins and Mandy Burton (ed)	Research Methods for Law	Routledge	2013
		3.	Janet M. Box-Steffensmeier, Henry E. Brady, and David Collier	The Oxford Handbook of Political Methodology	Oxford University Press	2009
		4.	H. Russel Bernard	Research Methods in Anthropology, Qualitative and Quantitative Approaches, Fourth Edition	Altamira Press	2006
		5.				

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно трговско право				
2.	Код	4PF352722				
3.	Студиска програма	Докторски студии на правни науки од областа на меѓународното право и меѓународните односи				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, катедра по меѓународно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар		Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ				

9.	Предуслови за запишување на предметот	
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа студиска програма, е студентите од третиот циклус на студии да се стекнат со продалбочени знаења од областа на меѓународните трговски трансакции. Главниот аспект се става на запознавање на меѓународните правните правила со кои се регулираат меѓународните трговски договори, изворите на меѓународното трговско право како и значењето на унификацијата и хармонизацијата на меѓународното трговско право и напорите направени во таа насока.</p> <p>После успешното завршување на предметната програма студентите ќе бидат во можност да покажат детални познавања за клучните принципи на меѓународното трговско право, како и да покажат способност за практична анализа и успешно решавање на конкретни случаи од областа на меѓународните трговски односи.</p>	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Историскиот развој на меѓународното трговско право, -Еволуција на меѓународното трговско право (<i>трговски договори</i>) низ призмата на хармонизација и унификацијата на меѓународните правни извори од областа на меѓународното трговско право -Улогата, значењето и перспективите на меѓународното трговско право -Местото и односот на меѓународното трговско право во однос на останатите меѓународни гранки -Меѓународното трговско право како дел од другите гранки на правото и неговиот однос со останатите договори -Начела/Принципите на меѓународното трговско право кои се применуваат на прометот на стоки и услуги, -Lex Mercatoria и нејзината улога во процесот на унификација и хармонизација на трговските договори во меѓународни рамки. -Виенската конвенција за меѓународна продажба на стока (CISG, 1980) -Начелата на Европското договорно право (Ландо начела. <i>Principles of European Contract Law, Part 1,2 3.</i> -Нацрт на заедничката референтна рамка на (Draft common frame of references, Study Group on a European Civil Code и Research Group on EC Private Law (Acquis Group) - Принципите на Меѓународните трговски договори (<i>UNIDROIT principles of international commercial contracts</i>) - основање, задачи, методи и состав на работа на UNCITRAL, - ICC - меѓународни договорни стандарди (ICC Standards, INCOTERMS Правилата на Меѓународната трговска комора, -ICC Model contracts, ICC Model Clauses, ICC Rules, COMBITERMS, Institute Cargo Clauses); -ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПАТЕН СОБРАЌАЈ; Конвенција за превоз на стока во компниот транспорт (<i>Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR) - (Geneva, 19 May 1956)</i>); - ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ЖЕЛЕЗНИЧКИ СООБРАЌАЈ 	

Конвенција за превоз на стока во меѓународниот железнички транспорт (*convention concerning international carriage by rail of 9 May 1980*)

-ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПОМОРСКИ СООБРАЌАЈ

Конвенција за превоз на стока по море, *Хамбуришки правила*, 1978;

- Договор за поморски и други видови на превоз во меѓународното право

-Ротердамски правила за превоз на стока во целос тили делумно по море, 2008 година., *Rotterdam Rules United Nations Convention on Contracts for the International Carriage of Goods Wholly or Partly by Sea*)

- ДОГОВОР ЗА ТРГОВСКО ЗАСТАПУВАЊЕ

-Поимот на застапување како трговски концепт (компаративно правни аспекти и Меѓународни решенија

-Англосаксонски концепт на застапување (*agency*)

-Континентално правен концепт на застапување

-Конвенцијата за застапување во меѓународната продажба на стоки (*Convention on Agency in the International Sale of Goods (Geneva, 17 February 1983)*)

-Права и обврски на договорните страни (*застапникот и застапуваниот*)

-Правните односи помеѓу застапуваното лице, застапникот и третото лице

- Одговорноста на застапникот спрема застапуваното лице

- Одговорноста на третите лица спрема застапникот и застапуваното лице

- ДОГОВОР ЗА ФРАНШИЗА

-Поим на франзигингот како трговска дејност и на договорот за франшиза како правен основ за пренос на права од индустриска сопственост

-Поим и видови на франшизи

-Права и обврски на договорните страни

-Одговорноста на франшизатот

-Начини на престанување на договорот за франшиза

-ДОГОВОР ЗА ФАКТОРИНГ

-Поим на договорот за факторинг

-Правните последици од стечајот врз договорот за факторинг

-Основните карактеристики на договорите за факторинг

-Видови на договори за факторинг

- Компаративни аспекти на договорот за факторинг како инструмент за финансирање на стопанството

-УНДРОИТ Конвенција за Меѓународен факторинг, *Unidroit Convention on International Factoring* (1988)

-ДОГОВОР ЗА ЛИЦЕНЦА

-Поим и видови на лиценца

-Правната природа на договорот за лиценца

-Основни карактеристики на договорот за лиценца

-Правата на примачот на лиценца

-Праата на давачот на лиценца

- Разграничувањето на лиценцата од другите договори што се правен основ за пренос на права од индустриска сопственост

-Влијанието на стечајот и стечајната постапка врз договорот за лиценца

-ДОГОВОР ЗА ЛИЗИНГ

- Правната природа на договорот за лизинг
- Основни карактеристики на договорот за лизинг
- Перспективите и тенденции на лизингот како финансиски инструмент во стопанството на Република Македонија и во Европа
- Разграничување на лизингот од договорот за закуп и договорот со задржување на правото на сопственост
- Обврски на примачот на лизинг
- Обврски на давачот на лизинг
- Начини на престанокна договорот за лизинг
- ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
- Поим, улога и значење на осигурувањето во меѓународната трговија и економија
- Поим и видови на осигурување
- Видови на осигурителни полиси
- Правната природа и карактеристиките на осигурителните полиси
- Општите и посебни услови на осигурителните компании како извор на правото
- Обврските на корисникот на осигурувањето
- Обврски на осигурителната компанија
- Правните последици од повреда на обврските од договорот за осигурување
- Карго клаузули во поморското осигурување
- Начини на престанување на договорот за осигурување
- ДОГОВОР ЗА ШПЕДИЦИЈА
- Поим на договорот за меѓународна шпедиција
- Современи аспекти на меѓународната шпедиција
- Статусот на шпедитерот во меѓународниот промет
- Меѓународно прани извори на шпедицијата
- Разграничување на шпедитерот од мултимодалниот транспортен оператор и превозникот
- Правната одговорност на шпедитерот што настапил како превозник
- Применливоста на Ротердамските правила на меѓународниот шпедитер
- Делокругот на работните задачи на меѓународниот шпедитер
- Концептот на 3ПЛ и 4ПЛ провајдери на услуги на полето на шпедицијата, транспорт и логистиката
- СВЕТСКА ТРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЈА
- Улогата на светската трговска организација во меѓународната трговија
- Меѓународен трговски фонд
- МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ
- ПЛАЌАЊА ВО МЕЃУНАРОДНАТА ТРГОВИЈА
- Поим на меница
- Менични начела
- Видови на меница
- Трасирана меница
- Сопствена (соло) меница
- Пренос на правата инкорпорирани во меницата
- Унификација на меничното право
- Акредитиви како средство за плаќање во меѓународната трговија

12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку интерактивни предавања, компаративни анализи, анализи на случаи, работилници и пишувања на есеи. Ќе се обезбеди активн о вклучување на студенти во текот на анставата и на вежбите преку подготовка на презентации, дебати и подготвување на практични вежби.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење - задачи	40
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30	
	17.3.	Активност и учество	70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н.Николовски	Меѓународно трговско право	ФОН за правни и политички науки, Скопје	2006
		2.	Caric Slavko, Vilus Jelena, Sogorov Stefan	Međunarodno privredno pravo	Centar za privredni konsalting, Novi Sad.	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	I.Carr	International Trade law	Routiedge	2014
		2.	J.Ramberg	International Commercial Transactions	ICC, Kluwer law International, Norstedts Juridik AB,	2000
		3.				

Прилог бр. 3	Предметна програма од трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни економски односи			
2.	Код	4PF352922			
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Универзитет “Гоце Делчев” Штип			
5.	Степен (трет циклус)	Трет			
6.	Академска година / семестар	Прва година, прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф.д-р Емилија Митева-Кацарски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку проучување на оваа предметна дисциплина, студентите ќе стекнат продлабочени				

	<p>сознанија за современите карактеристики на процесите на регионализација и глобализација, импликациите од овие процеси врз одделните национални економии, современите економски интеграции како и современите движења во меѓународната трговска размена. Со тоа студентите би ги стекнале потребните вештини кои се неопходни за справување со актуелните и идните предизвици во меѓународното глобално економско опкружување. Посебно внимание при проучувањето на оваа предметна дисциплина се посветува на влијанието на глобализациските процеси како катализатор на економската меѓузависност на националните економии во светски рамки, теоретските консидарации во врска со меѓународната трговија, инструментите на трговската политика, влијанието на меѓународните институции и организации, со акцент на финансиските и трговските организации, кои што претставуваат еден вид форум за меѓународната соработка на националните економии, валутната структура на меѓународните економски односи како и анализа и мерење на конкурентноста на економиите во светски рамки. Заради подобро разбирање на фундаменталните теоретски концепти од областа на меѓународните економски односи, предвидено е анализирање на студии на случај.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економската глобализација како предвесник на современото глобално општество. 2. Регионализмот наспроти глобализацијата. 3. Стар и нов регионализам – теоретски основи и перспективите на регионализмот. 4. Слободната трговија наспроти интервенционизмот во меѓународните економски односи: <ul style="list-style-type: none"> - Царините како инструмент на трговската политика; - Важноста на нецаринските бариери во глобалното економско опкружување. 5. Развојот на меѓународниот трговски систем (од ГАТТ до СТО): <ul style="list-style-type: none"> • Билатерализам во регулирањето на меѓународната трговска размена. • Мултилатерализам во регулирањето на меѓународната трговска размена: <ul style="list-style-type: none"> - Општа спогодба за царини и трговија; - Светска трговска организација; - Мултилатерални преференцијални трговски договори. - Третманот на земјите во развој во современиот мултилатерален трговски систем - Третманот на регионалните економски интеграции во современиот мултилатерален трговски систем; 6. Карактеристики на меѓународниот монетарен систем: <ul style="list-style-type: none"> - Меѓународниот монетарен фонд како ревизор на глобалниот финансиски систем. - Светска банка како глобален заемодавач на помалку развиените земји. - Современите предизвици за меѓународните финансиски институции во глобалното економско опкружување. 7. Валутна структура на меѓународните економски односи: <ul style="list-style-type: none"> - Политика на девизен курс. - Фактори кои влијаат врз состојбата во билансот на плаќање. - Воспоставување рамнотежа и финансирање на дефицитот во билансот на плаќање. 8. Анализа и мерење на конкурентноста на економиите во глобални рамки.

12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку интерактивни предавања, компаративни анализи како и анализи на студии на случаи					
13.	Вкупен расположив фонд на време					
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Paul Krugman, Maurice Obstfeld, Marc Melitz	International Trade: Theory and Policy	Pearson	2014
		2.	Peter Dicken	Global Shift- mapping the changing contours of the world economy	5 th Edition New York, London	2007
		3.	Brioa Snowdon	Globalisation, Development and Transition	Edward Elgar, UK	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Ричард Е. Кејвс, Џефри А. Франкел, Роналд Тус Џоунс	Светска трговија и плаќања: вовед	Превод на Влада на РМ	2010	

		2.	Jovanovic, Miroslav	The Economics of International Integration	Edward Elgar, UK	2006
		3.	Stiglitz J	Globalization and its discontents	Norton&Company, New York	2002

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Транснационален организиран криминал и корупција				
2.	Код	4PF330822				
3.	Студиска програма	Казнено право -Трет циклус студии				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет				
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Доцент д-р Елена Максимова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Покрај продлабочени дефинирања, обработка на етиологијата и феноменологијата на мултидимензионалната природа на организираниот криминал и корупцијата, предметот Транснационален организиран криминал и корупција нуди и продлабочена анализа на глобални трендови и превирања, како и опсервација на нивната рефлексивност врз домашниот поредок, политика и стабилност. Преку предметот се анализираат и перманентно следат методите и средствата кои се карактеристични за расветлување на кривичните дела од областа на транснационалниот организиран криминал, превенирање и сузбивање како и корупцијата и нејзината испреплетеност со организираниот криминалитет на глобално и национално ниво. Запознавањето со националната и меѓународната регулатива во справување со организираниот криминал, институционалната поставеност за справување со организираниот криминал и корупција ќе се анализираат преку призмата на најголемите светско организации и нивните решенија, а посебен акцент ќе биде ставен на Организацијата на обединетите нации, Советот на Европа, Европската Унија и нивните тела и органи, како и меѓународните акти кои се донесени под нивна капа а кои се особено важи за креирање на домашната законска рамка. Корупцијата ќе биде разгледана и одделно, со цел здобивање на продлабочени знаења за компаративната и меѓународната пракса и искуства, како и на национално ниво со цел студентите да знаат да препознаат добри практики и потреба од нивно имплементирање, како и ефикасни начини за борба и превенција на коруптивните поведенија.</p>					
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Поимно определување на транснационалниот организиран криминал</p>					

	<p>Дефинирање на транснационалниот организиран криминал во домашната и странската литература и меѓународните документи Меѓународни аспекти на борба со транснационалниот организиран криминал</p> <p>Историски развој на борбата против транснационалниот организиран криминал</p> <p>Релевантни органи и акти формирани и донесени во областа Организиран криминал и елементи на криминалното здружување - (криминална група)</p> <p>Облици на организиран криминал</p> <ul style="list-style-type: none"> Трговија со луѓе Недозволена трговија со оружје Трговија со дрога Перење на пари... Сајбер криминал <p>Борба против организиран криминал во Република Македонија</p> <ul style="list-style-type: none"> Законска уреденост на борбата со транснационален организиран криминал Релевантни домашни органи и институции за борба против транснационалниот организиран криминал Регионална соработка Меѓународна соработка <p>Поим и карактеристики на корупцијата</p> <p>Дефинирање на корупцијата, меѓународни и домашни автори и институции</p> <ul style="list-style-type: none"> Историски аспекти на корупцијата Феноменолошки карактеристики на корупцијата Видови корупција Распространетост Мерење коруптивен притисок Етиолошки карактеристики на корупцијата Ендогени фактори за појава на корупција Егзогени фактори за појава на корупција Последици од коруптивни поведенија, глобални трендови <p>Меѓународното уредување на борбата против корупцијата</p> <ul style="list-style-type: none"> Релевантни организации ГРЕКО Релевантни меѓународни документи <p>Република Северна Македонија и корупцијата</p> <ul style="list-style-type: none"> Релевантни национални тела и органи за борба против корупцијата Државна комисија за спречување корупција Релевантни домашни закони Регионална соработка Меѓународна соработка
12	Методи на учење: интерактивно предавање, brain storming, case study
13	Вкупен расположив фонд на време
	5 ЕКТС x 30 часа=150 часа

14	Распределба на расположивото време		30+30+30+15+45			
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.		30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.		30	
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30	
		16.2.	Самостојни задачи		15	
		16.3.	Домашно учење - задачи		40	
17	Начин на оценување					
	17.1	Тестови			40+30	
	17.2	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3	Активност и учество			20	
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Камбовски	Организиран криминал	2-ри август с Штип	2005
		2.	Т.Витларов	Репресија и превенција на корупцијата	2-ри август-с штип	2006
3.	М. Лабовиќ, М. Николовски	“Организиран криминал и корупција“,		2010		

		4.	М.Бошковиќ Полициска академија	Транснационален организиран криминал,,		2005	
		5.	Кошевализк а, Максимова	Организиран криминал, скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019	
		6.	Кошевализк а, Максимова	Организиран криминал, практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019	
		7.		Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси		2019	
		8.	Борче Давитковски, Гордана Лажетиќ, Ана Павловска- Данева, Дивна Илиќ-Димоски, Константин Битраков	Антикорупциск о право	Мисија на ОБСЕ во Скопје	2020	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред · бро ј	Автор	Наслов	Издавач	Годин а	
		1.	М.Лајман и Г.Потер	Организиран криминал	Магор	2009	
		2.	Николовски М.	“Поврзаност помеѓу организиран криминал, тероризам и политика“,	Графоприн т	2008	
		3.	Рајкел Филип	Транснационален криминал и правда	Дата Понс	2009	
		4.	Медингер Џон	Перење пари – водич за кривични иследници	Дата Понс	2009	
		5.	М.Лајман и Г.Потер	Организиран криминал	Магор	2009	
			Cyrile Fijanaut, Letizia Paoli	Organized crime in Europe	Springer	2004	

		DIETER HALLER AND CRIS SHORE	CORRUPTION Anthropological Perspectives	Pluto Press	2005
--	--	---------------------------------------	---	-------------	------

Прилог бр. 3	Предметна програма од трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Простор на слобода, безбедност и правда на Европската унија			
2.	Код	4PF340322			
3.	Студиска програма	Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за правни науки / Меѓународно право и меѓународни односи			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година / семестар	Прва / втор	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Ивица Јосифовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Последипломски студии			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Предметот има за цел анализа на политиките и иницијативите на ЕУ во областа на правдата и внатрешните работи и разбирање на процесите во основата на нивниот развој. Предметот, исто така, има за цел да ги ангажира студентите во сериозна студија на различните аспекти на Областа на слобода, безбедност и правда: концепти на политики за правда и внатрешни работи, актери вклучени во оваа област, процеси на креирање политики, механизми за соработка и теоретски рамки што овозможуваат разбирање на областа. По успешно завршување, студентите ќе имаат познавања во однос на главните правни прашања што се јавуваат во контекст на Областа на слобода, безбедност и правда. Студентот ќе може да ги дефинира основните политики и да го идентификува историскиот развој на Правда и внатрешни работи на Европската унија, како што се основните актери, креирањето политики, внатрешната и надворешна соработка, ќе може да го објаснат процесот на создавање на легислативата на Европската унија и механизмите на соработка во оваа област, да ги евалуираат различните постоечки политики преку дискусија на различни теми (миграција, азил, гранични контроли, судска и полициска соработка, итн.). Во однос на вештините, студентите ќе можат да најдат извори, како пресуди на Судот на правдата, секундарно законодавство – регулативи, директиви, одлуки – и да ги идентификуваат важните елементи на овие извори.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воведни напомени 2. Правда и внатрешни работи во Договорот од Мастрихт 3. Правда и внатрешни работи во Договорот од Амстердам 4. Правда и внатрешни работи во Договорот од Ница 5. Развој на правосудната соработка во Европската унија 6. Развој на полициската соработка во Европската унија 7. Правда и внатрешни работи во Договорот од Лисабон 8. Гранични контроли и визи 9. Азил 10. Имиграција 				

	11. Правосудна соработка во граѓанска материја 12. Правосудна соработка во кривична материја 13. Полициска соработка во Договорот од Лисабон 14. Институции и механизми на правосудна и полициска соработка 15. Заштита и почитување на човековите права					
12.	Методи на учење: Предавања, теоретски и практични вежби, консултации, изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; електронско учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		5ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време		2*15+2*15+2*15+15+45=150			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Усен испит		30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		25+25 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС		Редовно предавање, вежби и презентации			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивица Јосифовиќ	Правда и внатрешни работи на Европска унија	Универзитет Гоце Делчев, Штип	2020
2.		Владо Камбовски	Правда и внатрешни работи на Европска унија	Правен факултет, Скопје	2005	

		3.	Steve Peers	EU Justice and Home Affairs	Oxford	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Сашо Георгиевски	Вовед во правото на Европската унија	Универзитет Св. Кирил и Методиј	2010
		2.	Суд на правда на Европската унија	Случаи и материјали од судска пракса	Европска унија	
		3.	Европска унија	Договор од Лисабон и легислативни акти	Европска унија	

08-425/7

05.04.

23

Врз основа на член 48 став (2) точка 6, член 145 став (2) и член 227 од Законот за високото образование* („Службен весник на Република Македонија” бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија” бр.178/21), Одборот за акредитација на високото образование на Република Северна Македонија, на својата 54 седница одржана на 09.03.2023 година, донесе

РЕШЕНИЕ

за акредитација на студиската програма „Меѓународно право и меѓународни односи“, од трет циклус на академски студии - докторски студии (180 ЕКТС), на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

1. Се акредитира студиската програма „Меѓународно право и меѓународни односи“, од трет циклус на академски студии - докторски студии (180 ЕКТС), на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, согласно Законот за високо образование* („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18), Уредбата за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.103/10, 168/10 и 10/11) и Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области според Меѓународната фраскатијева класификација (дадена како Прилог 1 на наведената Уредба).

2. Акредитација за студиската програма од точка 1 на ова решение е за период од пет студиски години, почнувајќи од студиската 2022/2023 година.

3. По завршување на студиите на студиската програма од точка 1 од ова решение, студентот се стекнува со 180 ЕКТС кредити и се стекнува со академски назив: Доктор на правни науки од областа на меѓународно право и меѓународни односи /во меѓународен промет академски назив: Doctor of legal sciences (PhD) in International law and International Relations.

4. Научно - истражувачко подрачје: 5 Општествени науки; Научно – истражувачко поле: 508 Правни науки; Научно – истражувачка област: 50806 Меѓународно јавно право.

5. Акредитирани ментори за докторски студии на студиската програма се: Проф. д-р Ана Никодиновска Крстевска, проф. д-р Дејан Маролов, проф. д-р Ивица Јосифовиќ.

6. Менторот на докторски студии од точка 1 на ова решение може истовремено да биде ментор на најмногу три докторанти кои кај него ќе се обучуваат за научна работа и за изработка на докторски труд.

7. Ова решение е конечно и влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

По предходно донесената Одлука бр. 0201-256/31 од 29.03.2022 година од страна Сенатот на универзитетот, за усвојување на студиската програма „Меѓународно право и меѓународни односи“, трет циклус на академски студии - докторски студии (180 ЕКТС), на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, до Агенцијата за квалитет во високото образование, односно до Одборот за акредитација на високото образование, достави барање со нивен бр.0809-312/4 од 20.04.2022 година (наш бр. 08 - 425/1 од 21.04.2022 година) за прифаќање на елаборат, односно за акредитација на предметната студиска програма.

Одборот за акредитација на високото образование, на 36-та седницата одржана на 27.04.2022 година, формира стручна комисија за разгледување на барањето за акредитација со придружната документација и подготвување на извештај по однос на барањето и документацијата.

Врз основа на позитивната оценка содржана во извештајот на стручната комисија, бр.08 - 424/7 од 17.03.2023 година, согласно Законот за високо образование*, Уредбата за нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.103/10, 168/10 и 10/11) и Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области според Меѓународната фраскатијева класификација и Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.151/12), Одборот за акредитација на високото образование, на својата 54-та седница одржана на 09.03.2023 година, одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Правна поука: Решението за акредитација на студиска програма е конечно и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Претседател на Одборот за акредитација на високото образование
Проф. д-р Татјана Стојаноска Иванова

Прим. број: 12.09.2023

Пр. др. бр. бр. 0801-834/1

0801-834/1

0801-834/1

став (7) од Законот за високото образование* („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.178/21), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 29 август 2023 година, дава

РЕШЕНИЕ

за почеток со работа на студиската програма од трет циклус на академски студии - докторски студии (180 ЕКТС) по „Меѓународно право и меѓународни односи“ на Правен факултет при Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип

1. Со ова решение се утврдува почеток со работа на студиската програма од трет циклус на академски студии – докторски студии (180 ЕКТС) по „Меѓународно право и меѓународни односи“ на Правен факултет при Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

По добивање на Решение за акредитација на студиската програма „Меѓународно право и меѓународни односи“, од трет циклус на академски студии – докторски студии (180 ЕКТС), на Правен факултет при Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, бр.08-425/7 од 5.4.2023 година од Агенцијата за квалитет во високото образование, односно Одборот за акредитација на високото образование, Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип се обрати со Барање бр.0809-438/1 од 18.4.2023 година, до Агенцијата за квалитет во високото образование со бр.08-777/1 од 18.4.2023 година за утврдување на исполнетоста на условите за почеток со работа на студиската програма од трет циклус на академски студии – докторски студии (180 ЕКТС) по „Меѓународно право и меѓународни односи“ на Правен факултет при Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, единица во состав.

Директорот на Агенцијата за квалитет во високото образование со Решение бр.08-777/2 од 19.4.2023 година, формираше Комисија за утврдување на исполнетоста на условите за почеток со работа на студиската програма наведена во точка 1 на ова решение.

Комисијата на ден 20.4.2023 година изврши увид и изготви Извештај бр.08-777/3 од 25.4.2023 година, во кој констатира дека се исполнети условите за почеток со работа на студиската програма од трет циклус на академски студии – докторски студии (180 ЕКТС) по „Меѓународно право и меѓународни односи“ на Правен факултет при Државен универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, согласно одредбите утврдени со Законот за високото образование* („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.178/21) и Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.103/10 и бр.168/10).

Согласно член 145 став (7) од Законот за високото образование*, решение за почеток со работа на студиските програми од трет циклус дава Владата на Република Северна Македонија, по добиена акредитација од страна на Одборот за акредитација на високото образование и по добиен позитивен извештај за исполнетост на условите за почеток со работа на студиските програми.

Решението задолжително се објавува на веб страницата на Агенцијата за квалитет во високото образование.

Имајќи го предвид изнесеното, се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поведе управен спор, со поднесување на тужба до Управниот суд, во рок од 30 дена од денот на приемот на ова решение.

Бр. 41-7003/6
29 август 2023 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија

д-р Димитар Ковачевски

Подготвил: Христина Мишевска, самостоен референт
Проверил: Никола Пасков, раководител на одделение
Катерина Јаневска, раководител на одделение
Контролирал: Стојанчо Радичевски, помошник раководител на сектор
Jelmira Maliqi, помошник раководител на сектор
Согласен: Снежана М. Пендовски, државен советник
Зоран Брњарчевски, раководител на сектор
Одобрил: м-р Методија Димовски, генерален секретар на Владата